

Per Ole Buxrud:

Åmot kirke

Historien fra bedehus i 1892 frem til kirken ble overdratt til Modum kirkelige fellesråd i 2009.

Søndre Modum bedehus

Søndre Modum bedehus ble tatt i bruk i 1892. Det var Peter Gregersen på gården Mælum som i 1890 gav bygselstomten med årsavgift kun kr. 1,- under den forutsetning at tomten kun ble benyttet til bedehus og at kun lutherske predikanter preket.

På Åmot var det den gang lite annet enn skog og jorder. Men med jernbanen, som kom i 1866, og Embretsfoss fabrikk som starter opp som tresliperi i 1874, begynte Åmot ved århundreskiftet å forandre seg til et tettsted.

Åmot kapell

Etter hvert ble det ønskelig å kunne holde gudstjenester og kirkelige handlinger på Åmot. Peter Gregersen var styremedlem i bedehuset, og han foreslo å utvide bygget med korparti og klokketårn. I 1906 var det gjort. Fra da av het det Åmot kapell. Kommunen sikret seg plass til kirkegård inntil kapellet. Den første begravelsen fant sted 14. juni 1907.

Ønskelig å bygge kirke

Etter hvert som Åmot vokste, ble det ønskelig å få bygd kirke som kunne erstatte Åmot kapell. I 1946 engasjerte Modum kommune, gjennom menighetsrådet, Norges den gang mest kjente arkitekt, Arnstein Arneberg (1882–1961), til å vurdere forskjellige tomteløsninger. Arneberg hadde tegnet mange kirker og kjente bygg, blant annet Oslo Rådhus og Skaugum. Plassering av ny kirke oppe på Bårudåsen ble vurdert. Men tomten der Søndre Modum ungdomsskole nå ligger, ble den aktuelle. Eieren av tomten, Johs. Øvergaard på Mælum, stilte tomten gratis til disposisjon hvis det ble aktuelt å bygge kirke der. Frem til 1948 var Arneberg engasjert, uten at det resulterte i bygging.

Fra 1974 til 1982 var jeg medlem av Nykirke menighetsråd, formann fra 1978 til 1982. I 1979 behandlet vi mulig bygging av arbeidskirke. Kommunen foreslo plassering i det sydvestre hjørnet av kirkegården. Kommunen bevilget også penger slik at vi utarbeidet tegninger som viste hvordan kirken kunne bli. Men det ble ikke bevilget nok penger til å gjennomføre prosjektet.

Styreformann for Åmot kapell

I 1989 sa jeg ja til å bli formann i styret for Åmot kapell. Bedehuset og kapellet hadde i alle år vært eid av kristenfolket på Åmot. Fra 1953 til 1981 var min far Ole formann i styret. Av den grunn var jeg veldig godt kjent med kapellet. Deltagelse i forskjellige dugnader var vanlig. Fra jeg var barn hadde jeg ganske mange ganger stått i klokketårnet og ringt i forbindelse med gudstjenester, begravelser og innringing av jul, påske og pinse.

Kapellet var gammelt, men etter forholdene i god stand. Det ble stadig pusset opp og forbedret. De siste årene ble det brukt cirka 200 ganger i året. Kommunen leide det for gudstjenester, begravelser og konfirmantundervisning. Økonomien var tilfredsstillende, mye på grunn av de 21 personene som hadde frivillig vaktmester- og renholdsansvar.

En fotograf fra avisen Fremtiden tok dette bildet på morgenen 17. mai 1994, få timer etter brannforsøket. Politiet, i samarbeid med en person fra forsikrings-selskapet, var da alt på plass for å forsøke å oppklare.

Årlig var det flere dugnader ute og inne. I 1992 var det stor hundreårs-markering.

Kapellet blir påtent

Natt til 17. mai 1994 ble kapellet påtent og forsøkt nedbrent. Det ble ikke mye skadet. Samtidig ble 25 gravsteder skjendet. Årets 17. mai-feiring på Åmot ble helt forandret. Mengder av mennesker strømmet til og sørget. Dyktig politiarbeid resulterte i at fire ungdommer fra Modum, den ene uttalt satanist, tilsto ugjerningen alt 19. mai. Tre av ungdommene uttalte i ettertid at de ikke kunne forstå at de ble med på noe slikt.

Åmot kirke planlegges

I noen år hadde jeg hatt i tankene at det nå virkelig var på tide at det ble bygget et nytt kirkebygg til erstatning for det gamle kapellet. Nå opplevde jeg brannforsøket som et slags «spark bak» fra Vår Herre: «Nå får du sette i gang Per Ole». Det «rare» var at jeg akkurat da, som 55-åring, kunne avslutte det jeg arbeidet med og bruke betydelige midler og tilnærmet full tid på oppgaven.

18. og 19. mai var jeg i kontakt med de andre i kapellets styre. 8. juni var et utvidet styre samlet til møte i et lokale på Modumheimen. Der deltok også statens kirkekonsulent, Arne E. Sæther. Resultatet ble at vi den dagen sa ja til å rive kapellet og bygge en kirke som også kunne bli et slags nytt «Folkets Hus» på Åmot. Jeg påtok meg å lede arbeidet.

Arkitekt Arne Åmland ble umiddelbart engasjert. På grunn av at prosjektet var stort og skulle løses raskt, fikk han med seg arkitekt Terje Høgenhaug på oppgaven. Modum kommune, med ordfører Odd

17. mai 1994. Altartavlen ble helt oppbrent. Det brant fortsatt i veggene bak alteret da jeg, som førstemann, kom til kapellet etter å ha mottatt telefon fra en forbigående.

Flattum i spissen, var sentrale i å hjelpe til slik at vi raskt kom videre. Kommunen ønsket å få sin lokale bibliotekfilial som en del av bygget. En utvidet byggekomitee reiste i november, sammen med arkitektene, på to dagsturer for å se kirker vi kunne lære av.

Raske avgjørelser

På grunn av at kapellet var privateid, kunne vi ta raske avgjørelser. 19. desember 1994 var tegninger og modell av Åmot kirke klare og ble presentert for pressen. 23. januar 1995 presenterte vi følgende «Åmotske» komiteer for arbeidet videre: Drift, Utsmykking og inventar, Musikk, Orgel og lyd, Barne- og ungdomsklubblokalet, Barne- og ungdomsarbeidet, Forsangertjeneste og Kulturarrangementer. I tillegg til disse hadde vi kapellets styre og byggekomiteen. Hele 40 lokale personer var nå engasjert i å skape «vår» kirke.

Billedkunstner Tor Lindrupsen fikk oppdraget med å utsmykke kirkerommet. Alterbildet har symboler fra Det nye testamente mens det i de tre dype vinduene er glassmalerier med gammeltestamentlige symboler. Lindrupsen designet også kirkens logo. Borgny Farstad Svalastog fikk oppdraget med å lage kirketekstilene i de forskjellige liturgiske fargene. Kirkeklokken er den samme som fra 1906 var i Åmot kapell.

27. januar 1995 ble en fyldig brosjyre sendt til alle husstander i Modum og Skotselv. Den inneholdt blant annet tegninger av kirken og en oppfordring om å betale et engangsbeløp; bli *Venn av Åmot kirke*. Cirka 300 betalte.

Fra 1992 hadde Per Arne Dahl og jeg samarbeidet om det som i 1995 ble Samlivssenteret ved Modum Bads Nervesanatorium. Nå ble Per Arne en god samtalepartner for meg i arbeidet med å bygge kirken.

Grunnsteinsnedleggelse

17. mai 1995, på dagen ett år etter at Åmot kapell ble påtent, ble grunnsteinen til Åmot kirke lagt ned av biskop Sigurd Osberg. Flere hundre var til stede ved det store arrangement som startet kl. 13.45. Tidligere på dagen hadde barnetoget fra Enger skole, som vanlig, gått til Nykirke til gudstjeneste. Dette ble siste året for denne tradisjonen. Fra 1996 ble 17. mai-gudstjenesten for Enger holdt i Åmot kirke.

26. mai 1995 ble kapellet revet. Modum kommune undertegnet 12. juni avtale om å leie bibliotek, forskjellige kontorer, rom for kirkegårdsfunksjoner samt generell leie for gudstjenester, begravelser og konfirmantundervisning. Byggingen av kirken startet 20. juni 1995.

Ved en stor idè-dugnad med påfølgende styremøte 30. januar 1996 ble mye av kirkens «startprogram»

Fra grunnsteinsnedleggelsen 17. mai 1995, på dagen ett år etter brannforsøket.

arbeidet frem. Der ble vi også enige om å ansette Trinelise Ruud som kirkens daglige leder, med start 1. mars. Hun skulle få kontor i kirken, og ha ansvar for vaktmestertjenester og orden ute og inne. Hun skulle også ordne med utleie og være forretningsfører. Det ble en lykke for kirken at det passet for Trinelise å melde seg til denne tjenesten.

På et komitemøte 11. mars ble navnene på de forskjellige rommene fastsatt: Kirketorget, Storstua, Skolestua, Spisestua, Ungdomsstua og Kapellet.

Åmot kirke vigsles

Åmot kirke ble vigslet Kristi himmelfartsdag i forbindelse med gudstjenesten 16. mai 1996, bare to år etter brannforsøket!

Det ble en festdag der over 500 mennesker var med på å ta i bruk sin nye kirke. En glad biskop Sigurd Osberg foretok vigslingen. Programmet fortsatte med omvisning og enkel servering. Kl. 13.30 var det ny samling. Nå med formell overrekkelse av bygget, gaveoverrekkelser, hilsener og musikalske innslag. Dagen etter, 17. mai, var det festgudstjeneste kl. 13.15 og 17. mai-fest kl. 19.00. Deretter fulgte uker med mye forskjellig program.

Karsten Isachsen omtaler kirken

I *Hallingdølen* omtalte Karsten Isachsen kirken slik: «Kirkerommet minner om en klosterkirke fra 1300-tallet. Det er sakralt og innbyr til meditasjon og tilbedelse. I inngangsområdet finnes det et dagligmiljø med sjømannskirkepreg. Her er åpent hele dagen, enkel servering, mange frivillige arbeider

på skift. Mennesker møtes, det er lett å få kontakt, ensomheten i nærmiljøet møter motstand!»

Kontorer og økonomi

Alle kirkelige ansatte i Modum ønsket etter kort tid å få sine arbeidsplasser samlet i Åmot kirke. For å løse dette ble bygget i 1998 utvidet med flere kontorer og et nytt lagerrom. Totalt kostet bygget nå 24 millioner kroner. Modum kommune deltok fra starten ved å garantere for et lån på 6 millioner kroner. Forsikringsoppkjøret, et kirkefond, gaver fra Åmot kirkes venner og private gaver dekket resten. Givertjenesten var viktig for den aktive driften videre. Betydelige gavebeløp kom i forbindelse med minnegaver ved begravelser og jubileer.

I årene som fulgte var økonomien hele tiden en utfordring. Vi ville mer enn vi egentlig hadde råd til. Rentene på lånet på 6 millioner kroner tynget. Fra starten av kirkeprosjektet var det en uformell avtale med kommunen om at de på sikt skulle overta lånet. Grunnen var at de fikk et etterlengtet kirkebygg og kulturhus i den søndre delen av kommunen til 24 millioner kroner ved kun å betale 6 millioner kroner. Men politisk tok det tid å løse dette. 10. februar 2003 kom ja-resultat i kommunestyret.

Menighetsbygging

Etter vigslingen begynte arbeidet med å bygge menigheten videre. I den forbindelse var vi hele tiden oppmerksomme på at vi «sto på skuldrene» til alle de dyktige folkene som siden 1892 hadde arbeidet for Guds rikes fremme på Åmot.

Veldig mange tok raskt ansvar for drift og aktiviteter og «eide» kirken. Omtrent 70 personer hadde nøkler til kirken! Årsmeldingene for Åmot kirke viser at det hvert år var omtrent 110 som arbeidet frivillig; på Kirketorget, med vaktmestertjenester, i styrer, komiteer, utvalg, gjennom sang, musikk og annet. I et gjennomsnittså var det cirka 1000 enkeltarrangementer og cirka 26.000 mennesker innom på et eller annet.

Vi var heldige som hadde Trinelise Ruud som dyktig daglig leder for kirken fra starten i 1996. Hun sluttet i 2003 for å begynne ved sjømannskirken i New Orleans, sammen med sin Kjetil.

Menighetsprest og offentlig ansatte

Etter at kirken var tatt i bruk, gjorde Nykirke menighets offentlig ansatte prest og andre offentlig ansatte alt det de kunne. Men for å gjennomføre den betydelige virksomheten vi la opp til var det behov for mer prestehjelp. Åmot kirkes styre vedtok raskt å ansette menighetsprest, lønnet av privateide Åmot kirke, blant annet gjennom givertjeneste.

Den første ble Egil Midtbø, som virket fra 1997 til 1999. I tillegg til å ha gudstjenester arbeidet han spesielt med Alpha og Beta-opplegget. Han sluttet på grunn av ønsket om å gå inn i en mer vanlig prestestilling.

Helt siden Åmot kirke ble tatt i bruk, hadde Per Arne Dahl, på frivillig basis, tatt del i kirkens arbeid. Fra 1. januar 2000 ble han vår andre menighetsprest, i halv stilling, lønnet av privateide Åmot kirke, blant annet gjennom givertjeneste. Han sluttet i mars 2006 for å gå inn i et engasjement ved Trefoldighetskirken i Oslo. Det var seks gode år der vi hadde glede av Per Arnes ideer, kontakter og annet.

Åmot kirke har hatt stor glede av å ha Stian Tveit som offentlig ansatt menighetsmusiker fra 2000 til

2010. Det var Per Arne som visste om 22-åringen som da arbeidet ved sjømannskirken i San Francisco. Stian har satt viktige og gode spor etter seg i Modums kirke- og kulturliv.

I 2001 begynte Runar J. Liodden som offentlig ansatt kapellan i Modum, med søndre del av kommunen som sitt ansvarsområde. Han etterfulgte Kjell Roger Isene som hadde stillingen fra 1996. Runar betyr mye godt og viktig for mange; han både vil og kan.

I 2002 ble Modums tre menigheter, Nykirke, Heggen og Snarum, slått sammen til Modum menighet. En naturlig utvikling.

Mette Grøslund var Åmot kirkes daglige leder fra 2003 til 2007. Hun ble også lønnet av kirken, blant annet gjennom givertjeneste. Mette betydde mye positivt for kirken disse årene.

Fra 2006 til 2007 var Lise Wold Kleven menighetsprest i halv stilling. Fra 2007 til 2009 var hun i full stilling; som menighetsprest og daglig leder i Åmot kirke. Lise ble også lønnet av kirken, blant annet gjennom givertjeneste. Hun sluttet for å bli sokneprest i Sigdal og Eggedal. Lise, blant annet med sin erfaring fra syv års arbeid på prestekontoret, var et funn for kirken.

Åmot kirke overdras

Søndag 21. juni 2009 var det både avskjed med Lise og markering av at Åmot kirke ble overdratt/gitt til Modum kirkelige fellesråd. Etter 117 år som privateid av kristenfolket på Åmot mottok kirkevergen en symbolsk stafettpinne.

Overdragelsen var både naturlig, riktig og ønsket. For meg var 20 begivenhetsrike, utfordrende og meningsfulle år som leder av Åmot kapell og Åmot kirke slutt. Det var veldig godt ikke å ha ansvaret mer.

